

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Уманський національний університет садівництва
Освітня програма	36686 Агрономія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	201 Агрономія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Уманський національний університет садівництва
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36686
Назва ОП	Агрономія
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	201 Агрономія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Лавренко Сергій Олегович, Хіміч Маргарита Олегівна, Шатковський Андрій Петрович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	25.08.2020 р. – 27.08.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://fa.udau.edu.ua/assets/files/201-agronomiya-onp-20.04.2020.pdf
Програма візиту експертної групи	https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/vk/programa-distancijnogo-vizitu.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма (ОНП) «Агрономія» за третім рівнем вищої освіти в цілому відповідає критеріям акредитації. ОНП базується на принципах компетентного, студентоцентрованого підходу, містить визначені програмні результати навчання і узгоджена з вимогами Національної рамки кваліфікацій. Концептуальні засади освітньо-наукового процесу реалізовано в навчальному плані стосовно переліку та змісту навчальних дисциплін, розподілу часу у кредитах ЄКТС, форм проведення навчальних занять та їх обсягу. Кадрове забезпечення освітньо-наукового процесу за ОНП та якісний склад науково-педагогічних працівників (НПП) відповідає ліцензійним вимогам щодо підготовки докторів філософії за третім рівнем вищої освіти. Матеріально-технічне забезпечення є достатнім для виконання агрономічних прикладних і фундаментальних досліджень здобувачами наукового ступеня. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти є дієвою та відповідає внутрішнім нормативним документам <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/Polozhennya-pro-poryadok-provedennya-monitoringu-i-kontrolyu-yakosti-osviti.pdf>. Відкритість і публічність освітньої та наукової діяльності ЗВО забезпечує необхідний рівень довіри між всіма учасниками процесу реалізації ОНП. Таким чином, констатуємо, що ОНП «Агрономія» в Уманському НУС загалом відповідає всім критеріям самооцінювання.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

До сильних сторін та позитивних практик ОНП «Агрономія» належить: (1) наявність висококваліфікованих наукових кадрів, наукових шкіл, багаторічний досвід та традиції підготовки аспірантів в Уманському НУС за напрямом «Агрономія»; (2) достатня матеріально-технічна база (аудиторні приміщення, сучасні укомплектовані науково-дослідні лабораторії, дослідне поле навчально-виробничого відділу УНСУ, сучасний інструментарій, бібліотека), що забезпечує належну підготовку аспірантів та досягненню ними ПРН за ОНП; (3) логічна, послідовна та публічна внутрішня нормативно-правова база, яка регулює основні складові освітньо-наукового процесу за ОНП; (4) залучення широкого кола стейкхолдерів до розроблення та оновлення ОНП; (5) налагоджена міжнародна співпраця з (<https://foreign.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/abiturientu.html>) закордонними ЗВО агрономічного профілю, а також зі всіма національними профільними ЗВО; (6) дієва система стимулювання (заохочення) всіх учасників (здобувачів, наукових керівників, НПП) освітньо-наукового процесу в рамках ОНП Агрономія.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Експертною групою (ЕГ) виділено наступні слабкі сторони ОНП: (1) недостатня реалізація програм міжнародної академічної мобільності в частині закордонних стажувань, проведення наукових досліджень та обміну аспірантами; (2) роботодавці, аграрії-практики не залучені до освітнього процесу на постійній основі у якості штатних працівників (роботи за сумісництвом) або шляхом укладання ЦПД; (3) відносно незначна кількість та об'єми фінансування укладених господарчих договорів на факультеті агрономії, у т.ч. в рамках практичної реалізації результатів досліджень здобувачів. Рекомендації ЕГ: (1) розробити і затвердити програму міжнародної академічної мобільності в частині закордонних стажувань, проведення наукових досліджень та обміну аспірантами; (2) залучити у якості штатних працівників (роботи за сумісництвом) або шляхом укладання ЦПД роботодавців, аграріїв-практиків до викладання навчальних дисциплін; (3) розробити відповідні заходи направлені на активізацію роботи з укладання господарчих договорів на факультеті агрономії УНСУ, у т.ч. в рамках практичної реалізації результатів досліджень здобувачів PhD Агрономія.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Основна ціль ОНП, яка полягає у підготовці фахівців з агрономії, здатних розв'язувати комплексні наукові проблеми у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у галузі аграрних наук (<https://fa.udau.edu.ua/ua/aspirantu/onp-doktor-filosofii.html>), відповідає місії та стратегії ЗВО (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Strategiya-rozvitku-Umanskogo-nacionalnogo-universitetu-sadivnictva.pdf>) в частині: «забезпечення якісної, доступної сучасної освіти, ... розвитку наукових і

освітніх технологій, ... підготовки фахівців, здатних до практичної реалізації отриманих знань у науці, виробництві та бізнесі,... розвитку творчого наукового потенціалу молоді, ... інтеграції у науковий та освітянський світовий простір».

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

При формуванні цілей та програмних результатів навчання за ОНП в цілому враховано інтереси, потреби та пропозиції різних груп стейкхолдерів під час залучення останніх до процедури перегляду та оновлення ОНП. З цією метою згідно «Положення про порядок розробки, затвердження та періодичного перегляду освітніх програм в УНУС» (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/osvitni-programi.zip>) до проєктної групи включено здобувачів вищої освіти, представників роботодавців та ін. З'ясовано, що пропозиції здобувачів вищої освіти, роботодавців та випускників ОНП враховують методом опитування. Також з'ясовано, що пропозиції роботодавців розглядаються за круглими столами з НПП і при проходженні здобувачами практичної підготовки на базі агропідприємств. Під час відеоконференцій з роботодавцями та здобувачами встановлено, що вони дійсно вносили пропозиції щодо змісту ОНП та ці пропозиції було враховано під час перегляду ОНП. Наприклад, встановлено, що за ініціативи роботодавців, після оновлення ОНП у 2019 році, було здійснено наступні зміни: ОК «Актуальні проблеми агрономії» (3 кредити) з метою поліпшення знань з рослинництва було замінено на «Адаптивне рослинництво» (3 кредити) <https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/ok-4.-adaptivne-roslinnictvo-syllabus.pdf> Додатково, за запитом ЕГ, були надані для вивчення 8 протоколів засідання проєктної групи (наприклад, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-1-zas-proektnoi-grupi-vid-10-zhovtnya-2019-roku.pdf>), а також Розпорядження про Раду роботодавців факультету агрономії <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/rozporyadzhennya-rada-robotodavciv.pdf> До акредитаційної справи ОНП додано також 2 рецензії-відгуки від директора Черкаської ДСГДС ННЦ «Інституту землеробства» М.І. Блащука та генерального директора ТОВ «Сингента Україна» П.Кохадона.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

При формуванні цілей та програмних результатів навчання за ОНП в цілому враховано тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Встановлено, що ОНП є відповідне сучасним потребам ринку праці як на галузевому, так і на регіональному рівні. На сьогодні в Україні існує великий попит на висококваліфікованих фахівців з навичками науково-дослідницької та освітньої діяльності в аграрному секторі економіки, особливо в контексті змін клімату, загострення продовольчої кризи тощо. За інформацією гаранта при формуванні цілей ОНП було враховано досвід аналогічних програм закордонних ЗВО (Республіка Білорусь, Республіка Польща, Республіка Болгарія, Чеська Республіка та ін.). З'ясовано, що НПП є виконавцями міжнародного проєкту TEMPUS <https://foreign.udau.edu.ua/ua/index/evrointegraciya/proekt-tempus-transeuropejska-programa-mobilnosti-dlya-navchannya-v-universitetah.html> що дало можливість використати набуті знання та досвід при формуванні цілей та ПРН за ОНП Агрономія. Гарант ОНП Агрономія Полторецький С.П., як член підкомісії зі спеціальності 201 «Агрономія» Науково-методичної комісії № 11 з аграрних наук та ветеринарії сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (https://drive.google.com/file/d/1kpwHhU-2niMO1wiG_DNohKxiG57VsSRv/view), приймав активну участь у розробленні проєкту Стандарту вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем доктор філософії за спеціальністю 201 Агрономія. Така професійна діяльність дала можливість обміняти досвідом, кращими практиками з вітчизняними аграрними ЗВО та врахувати їх при формуванні цілей і ПРН за цією ОНП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 201 Агрономія для третього (доктор філософії) рівня вищої освіти відсутній. Разом з тим, аналіз ПРН засвідчив, що ОНП Агрономія включає всі необхідні компоненти відповідно до 9 рівня Національної рамки кваліфікацій України, що, у свою чергу, забезпечує можливість досягнення всіх програмних результатів навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Чітко сформульовані цілі ОНП «Агрономія», які відповідають місії та стратегії ЗВО. Важливим є також те, що при розробці ОНП «Агрономія» залучаються всі зацікавлені сторони і цей процес носить системний характер: <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-1-spiln-zas-vip-kaf-vid-1-zhovtnya-2019-r.pdf>
<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-1-spilnogo-vid-6-veresnya-2018-roku.pdf>
<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-1-zas-proektnoi-grupi-vid-10-zhovtnya-2019-roku.pdf>
<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-1-zas-proektnoi-grupi-vid-16-zhovtnya-2018-roku.pdf>
<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-2-spilnogo-zas-vip-kaf-vid-15-listopada-2018-roku.pdf>
<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/7/protokol-2-zas-proektnoi-grupi-vid-24-sichnya-2019-r.pdf>
<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-2-zas-proektnoi-grupi-vid-24-sichnya-2019-r.pdf>
<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-spiln-zas-vip-kaf-vid-14-listopada-2019-r.pdf>
<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/rozporyadzhennya-rada-robotodavciv.pdf> ОНП включає всі необхідні компоненти відповідно до 9 рівня Національної рамки кваліфікацій, що забезпечує можливість досягнення всіх програмних результатів навчання

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

На сьогодні лише частково враховано міжнародний досвід реалізації освітньо-наукових програм за спеціальністю 201 Агрономія. Рекомендуємо: посилити міжнародну співпрацю з метою обміну досвідом в частині наукової (дослідницької) складової реалізації освітньо-наукової програми. Зокрема, в напрямі цифрових технологій (ІТ, діджиталізації) в сфері агрономії.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітньо-наукова програма має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками за всіма підкритеріями (1.1–1.4) за Критерієм 1. Так, встановлено, що до формування, перегляду і оновлення ОНП залучено всі зацікавлені сторони; цілі ОНП узгоджено зі Статутом і Стратегією Уманського НУС; враховано регіональний і галузевий аспекти; ОНП включає всі необхідні компоненти відповідно до 9 рівня НРК і забезпечує можливість досягнення всіх ПРН. Рекомендації з удосконалення не є критичними та здебільшого пов'язані з адаптацією ЗВО до сучасних тенденцій в освітньо-науковій діяльності. У цілому ОНП «Агрономія» відповідає визначеному Критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Інформацію щодо змісту ОНП та її оновлення за роками наведено на сайті ЗВО. Так, загальний обсяг освітньої складової ОНП, яка затверджена рішенням вченої ради УНУС 28 квітня 2016 р., протокол № 5, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/1/onp-2016.pdf> складає 60 кредитів ЄКТС, з них 18 кредитів (30 %) – за вибором здобувача. Загальний обсяг освітньої складової ОНП, яка затверджена рішенням вченої ради УНУС 03 травня 2018 р., протокол № 5, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/1/onp-2018.pdf> складає 60 кредитів ЄКТС, з них 25 кредитів (42 %) – за вибором здобувача. Загальний обсяг освітньої складової ОНП, яка затверджена рішенням вченої ради УНУС 25 квітня 2019 р., протокол № 7, <https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/onp-201-agropomiya-2019.pdf> складає 60 кредитів ЄКТС, з них 25 кредитів (42 %) – за вибором здобувача. Таким чином, кількість кредитів ЄКТС відповідає Закону України «Про вищу освіту», Постанові КМУ від 23.03.2016 р. № 261 про затвердження «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах); Методичним рекомендаціям щодо розроблення стандартів вищої освіти, затвердженим наказом МОН 01.06.2016 р. № 600». Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 201 «Агрономія» наразі відсутній.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених

цілей та програмних результатів навчання.

Освітньо-наукова програма 2016 року включає 14 освітніх компонент, з них 7 – обов'язкових та 7 – вибіркових (50 % вибірковості за кредитами, при регламентованих 25 %). Освітньо-наукова програма 2017 року включає 12 освітніх компонент, з них 8 – обов'язкових та 4 – вибіркових (42 % вибірковості за кредитами). Освітньо-наукова програма 2018 року включає 13 освітніх компонент, з них 8 – обов'язкових та 5 – вибіркових (42 % вибірковості за кредитами). Освітньо-наукова програма 2019 року також включає 14 освітніх компонент, з них 8 – обов'язкових та 6 – вибіркових (42 % вибірковості за кредитами). Проведений аналіз «Матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми» <https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/onp-201-agronomiya-2019.pdf> засвідчив забезпечення програмних результатів навчання обов'язковими компонентами освітньо-наукової програми.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Освітні компоненти ОНП в цілому сформовано у відповідності до предметної області спеціальності 201 «Агрономія» галузі знань – 20 Аграрні науки та продовольство. Відповідно до предметної області об'єктами вивчення за ОНП є ґрунти, сільськогосподарські рослини, добрива, агротехнології, селекція і насінництво, закономірності формування врожайності та якості продукції рослинництва, її зберігання і доробки з урахуванням агрокліматичних чинників. Теоретичний зміст предметної області, а саме – поняття, концепції, принципи аграрних наук та їх використання для проведення агрономічних наукових досліджень представлено у дисциплінах «Методологія та організація наукових досліджень за спеціальністю», «Адаптивне рослинництво», «Комп'ютерна обробка наукової інформації», «Сучасні підходи до управління живленням рослин», науково-асистентській практиці. Проведений аналіз на відповідність змісту ОНП предметній області спеціальності 201 «Агрономія» свідчить, що перелік ОК і ВК ОНП є достатнім для набуття здобувачами вищої освіти компетентностей та досягти ПРН у відповідності до вимог Національної рамки кваліфікацій для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за цією ОНП.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Основою формування здобувачами вищої освіти в Уманському НУС індивідуальної освітньої траєкторії в межах ОНП «Агрономія» є індивідуальний навчальний план. Реалізація права здобувача ступеня PhD на участь у формуванні індивідуального навчального плану відповідно до Розділу X статті 62 Закону України «Про вищу освіту» в УНУС регулюється відповідним «Положенням про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти» (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2018/education/Polozhennya-pro-iNPS.pdf>) Алгоритм вибору навчальних дисциплін з варіативної частини ОНП відбуваються на підставі «Положення про вибіркові дисципліни» (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-pro-vibirkovi-disciplini.pdf>). На сайті агрономічного факультету УНУС здобувачі можуть вільно ознайомитись з силабусами навчальних дисциплін (<https://fa.udau.edu.ua/ua/aspirantu/silabusi-robochi-programi-onp-201-agronomiya.html>). У ході опитування здобувачів з'ясовано, що аспіранти за ОНП проходять процедуру обрання вибіркових дисциплін та формування індивідуального плану: <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/21.pdf>

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Освітньо-наукова програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, необхідні для їх подальшої професійної діяльності. Організація практичної підготовки аспірантів за ОНП «Агрономія» в УНУС відбувається відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в УНУС» <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya--Pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu-v-Umanskomu-NUS.pdf> і «Положенням про навчально-педагогічну практику аспірантів» <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya-pro-navchalnopedagogichnu-praktiku-aspirantiv.pdf> Практична підготовка за ОНП здійснюється шляхом проведення практичних і семінарських занять, проведенням науково-асистентської практики обсягом 10 кредитів ЄКТС (<https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/onp-201-agronomiya-2019.pdf>) З метою набуття у аспірантів практичних навичок викладацької майстерності у якості обов'язкової компоненти освітньої складової ОНП включено навчальну дисципліну «Педагогіка і методи навчання у вищій школі» загальним обсягом 3 кредити ЄКТС. Здобувачі мають право проходити навчально-педагогічну практику поза межами УНУС, у т.ч. – і в закордонних ЗВО або установах. Проте у ході опитування з'ясовано, що прикладів реалізації здобувачами такого права на практиці не було. В цілому, наявні форми і методи практичної підготовки аспірантів за ОНП «Агрономія» в УНУС є достатніми для набуття необхідних компетентностей для подальшої науково-професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

До освітньо-наукової програми «Агрономія» включено такі обов'язкові компоненти, які направлені на отримання здобувачами загальних і фахових компетентностей, а також програмних результатів навчання, які можна віднести до «soft skills», а саме: «Філософія науки», «Іноземна мова», «Педагогіка і методи навчання у вищій школі», «Науково-асистентська практика», загальним обсягом 26 кредитів ЄКТС <https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/onp-201-agronomiya-2019.pdf> Проведений аналіз матриці відповідності показав, що вивчення здобувачами вказаних освітніх компонент направлено на: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність працювати в науковому колективі, здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність, вільно презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові та прикладні проблеми, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях; професійно презентувати результати власних досліджень на вітчизняних та міжнародних наукових конференціях. У той же час, констатуємо, що в частині вибіркового освітнього компонент загальні і фахові компетентності, а також програмні результати навчання, які можна віднести до «soft skills», відсутні. Опитування здобувачів вищої освіти ЕГ під час відеоконференції засвідчило здатність аспірантів до комунікації, сприйняття, формулювання та передавання інформації, здійснення предметного і результативного діалогу.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Відповідний професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Структуру ОНП у розрізі окремих освітніх компонент регламентує «Положення про організацію освітнього процесу в Уманському НУС» <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya--Pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu-v-Umanskomu-NUS.pdf> Загальний обсяг навчального часу за ОНП «Агрономія» складає 60 кредитів ЄКТС (1800 годин), з яких обсяг аудиторних годин становить: 560 (31 %); самостійної роботи – 1240 (69 %). В УНУС проводиться анкетування здобувачів вищої освіти щодо задоволеності рівнем аудиторного навантаження та кількістю часу, відведеного для самостійної роботи з навчальних дисциплін. Результати анкетування (<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/9/zvit-po-anketuvannyu-zvo-df-201-agronomiya.pdf>) та підтверджують в цілому задоволеність аспірантів змістовним наповненням ОНП, ефективністю викладання, забезпеченістю освітньо-наукового процесу матеріально-технічними, навчально-методичними ресурсами тощо. Результати анкетування підтверджено опитуванням здобувачів під час відеоконференції.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Фактично, на момент акредитаційної експертизи ОНП, в УНУС немає внутрішнього нормативного документу, який регламентує впровадження дуальної форми освіти. Разом з тим, у ході зустрічей з різними фокус-групами (НПП, здобувачі), з'ясовано, що частина аспірантів за цією ОНП (Яценко В.В., Павлишин С.В.), успішно поєднували навчання та практичну роботу за сумісництвом на кафедрах за профілем підготовленої дисертаційної роботи, тобто поєднували навчання в аспірантурі з роботою в ЗВО. У цьому аспекті гарант ОНП зауважив, що використання елементів дуальної освіти за ОНП «Агрономія» є перспективним напрямом розвитку цієї програми. За цього, для підвищення якості підготовки аспірантів та посилення їх практичної підготовки в УНУС запроваджено залучення до освітнього процесу професіоналів-практиків і представників роботодавців.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильними сторонами та позитивними практиками ОНП у контексті Критерію 2 є: - наявність ОК, які включено на основі рекомендацій роботодавців та здобувачів вищої освіти, та їх оновлення; - наявність освітніх компонент, направлених на набуття аспірантами навичок «soft skills»; - чітка, зрозуміла і доступна нормативна база щодо правил і процедури вибору здобувачами вибіркового дисциплін та реалізації аспірантами індивідуальних освітніх траєкторій; - позитивні відгуки роботодавців щодо змісту ОНП, відповідності переліку освітніх компонентів сучасним реаліям, логічності їх викладання, задоволеності контентом ОНП тощо. Ефективність та дієвість структури і змісту цієї освітньо-наукової програми підтверджено успішними захистами в разових спеціалізованих вчених радах на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство за

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: проходження навчально-педагогічної практики у закордонних ЗВО/установах аграрного профілю; складова дуальної форми освіти; відсутність практики викладання ОК ОНП англійською мовою. Рекомендації з удосконалення: участь у програмах міжнародної академічної мобільності по обміну аспірантами, у т.ч. – для проходження ними навчально-педагогічної практики у закордонних ЗВО/установах аграрного профілю; розробити «Положення про дуальну форму освіти в Уманському НУС»; продовжити і посилити практику зарахування аспірантів за сумісництвом на кафедрах за профілем їх дисертаційних робіт; ввести в практику викладання ОК ОНП англійською мовою (блок вибіркових дисциплін).

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, ОНП загалом відповідає Критерію 2 з незначними недоліками, що стосуються підкритеріїв 2.5, 2.6 та 2.9.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОНП «Агрономія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти оприлюднені на офіційному веб-сайті Уманського НУС: <https://admission.udau.edu.ua/ua/dokumenty/novyj-resurs5.html> За результатами опитування аспірантів <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/9/zvit-po-anketuvannyu-zvo-df-201-agronomiya.pdf> чинні правила прийому є цілком чіткі та зрозумілі, не мають дискримінаційних положень, достатньою мірою структуровані.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Підставою для оголошення прийому на навчання в УНУС за цією ОНП є наказ МОН України № 523 від 18.05.2016 р., виданий на основі п. 1, ч. 2, статті 6 ЗУ «Про ліцензування видів господарської діяльності», на підставі рішення Ліцензійної комісії МОН України (№ 6/2, 16.05.16 р.). Вступна кампанія до аспірантури за ОНП реалізується на конкурсній основі відповідно до діючого «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в УНУС» (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/Poryadok-pidgotovki-zdobuvachiv.pdf>). Згідно до положень цього документу, до аспірантури на конкурсній основі приймають осіб, які мають ступінь магістра або ОКР спеціаліста. Вступні випробування включають: вступний іспит зі спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності); вступний іспит з іноземної мови в обсязі, який відповідає рівню В2 (вступник, який підтвердив свій рівень знання дійсним сертифікатом тестів звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови і під час визначення результатів конкурсу ці сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з найвищим балом); презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень. Вагу бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначено в діючих «Правилах прийому на навчання до УНУС» (<https://admission.udau.edu.ua/assets/files/pk-2020/pravila-prijomu-2020/pravila-prijomu-gotovi.pdf>). Згідно положень цього документу, абітурієнтам з іншої (суміжної) галузі знань (спеціальності) ніж та, що зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), може бути призначено додаткові вступні випробування. Програми вступних випробувань формуються на основі оновлених ОНП з урахуванням пропозицій стейкхолдерів: <https://admission.udau.edu.ua/assets/files/pk-2020/programi-vstupnih-viprobuvan/201-agronomiya.pdf>. Таким чином, на основі аналізування наявної в розпорядженні ЕГ інформації можна зробити висновок про те, що правила прийому на навчання за ОНП «Агрономія» в Уманському НУС в цілому враховують особливості самої освітньої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, є доступна для всіх учасників освітньо-наукового процесу та регламентується внутрішнім нормативним документом («Положення про порядок визнання результатів навчання в інших ЗВО в УНУС»), який розміщено на сайті Уманського НУС: <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-pro-viznannya-rezultativ.pdf> Упродовж терміну навчання здобувачів вищої освіти за цією ОНП не мали місце факти визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті є доступна для всіх учасників освітньо-наукового процесу та регламентується внутрішнім нормативним документом («Положення про порядок визнання в УНУС результатів навчання, отриманих у неформальній освіті»), який розміщено на сайті Уманського НУС: <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-pro-poryadok-viznannya-rezultativ-navchannya.pdf> Упродовж терміну навчання здобувачів вищої освіти за цією ОНП не мали місце факти визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому чіткі та зрозумілі. Розроблені внутрішні нормативні документи цілком забезпечують визнання різних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Очевидних слабких сторін та недоліків ОНП у контексті відповідності Критерію 3 ЕГ не встановлено. Рекомендовано вдосконалити програму фахового вступного іспиту з агрономії в частині доповнення її структурою екзаменаційного білета з наведенням у ньому кількості питань, їх теоретичного чи практичного спрямування тощо.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОНП в цілому має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за всіма підкритеріями (3.1-3.4) Критерію 3. Враховуючи несуттєві рекомендації щодо удосконалення підкритерія 3.2, експертна група робить висновок, що ОНП Агрономія за Критерієм 3 відповідає рівню В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Відповідно до відомостей СО ОНП та проведеними інтерв'ю, для досягнення ПРН використовують методи, види навчання і викладання: теоретичне навчання, самостійна робота, контрольні заходи, науково-асистентська практика, наукова робота, лекція, лабораторне, практичне, семінарське, заняття, консультація; психолого-педагогічні, науково-виробничі, соціально-економічні методи (табл.3 додатків ВСО). Для досягнення ПРН на ОНП

застосовують інформаційні технології (<https://moodle.udau.edu.ua/>). Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya--Pro-organizaciyuosvitnogorocesu-v-Umanskomu-NUS.pdf>), Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennyazyao.pdf>), Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Poryadok-predstavleniya.pdf>) та Положення про індивідуальний навчальний план (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2018/education/Polozhennya-pro-iNPS.pdf>), Положення про вибіркові дисципліни (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-pro-vibirkovi-disciplini.pdf>) передбачено навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним навчальним планом та процедура академічної мобільності. Форми оцінювання досягнення здобувачами ПРН враховують рівень їх базової підготовки, потреби та інтереси. Академічна свобода здобувачів досягається шляхом надання права вільно обирати форми і методи навчання, тематики досліджень, академічної мобільності, на вибір ОК ОП, брати участь у формуванні індивідуального навчального плану (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2018/education/Polozhennya-pro-iNPS.pdf>), долучатися до наукових заходів (<https://science.udau.edu.ua/ua/conferences.html>, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/13/suchek.pdf>, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/13/pavlishin.pdf>, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/13/chmil.pdf>, <https://ovochi.udau.edu.ua/ua/novini/uchast-u-mizhnarodnij-konferencii.html>). Вибір ОК носить реальний характер. Під час інтерв'ю здобувачі підтвердили, що при обговоренні різних питань вони вільні у висловленні та відстоюванні власної думки. ОНП реалізується за денною формою навчання, що відповідає вимогам НРК. Рівень задоволеності стейкхолдерів методами навчання і викладання визначають опитуванням <https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/zvitnist-po-anketuvannyu.html>, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/9/zvit-po-anketuvannyu-zvo-df-201-agronomiya.pdf>. Для визначення рівня задоволеності здобувачів методами навчання і викладання проводять анонімне анкетування (<https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/dlya-studentiv.html>). Результати констатують високий рівень задоволеності <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/9/zvit-po-anketuvannyu-zvo-df-201-agronomiya.pdf>

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

За результатами зустрічі зі здобувачами освіти було встановлено, що їм своєчасно та в доступній формі надається інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання; дана інформація є зрозумілою для здобувачів освіти. Навчання в УНУС здійснюється у відповідності до Закону України «Про вищу освіту» та регламентується Положенням про організацію освітнього процесу, освітніми програмами та робочими програмами навчальних дисциплін і силабусами. Інформація про освітні компоненти представлена у силабусах та робочих програмах <https://fa.udau.edu.ua/ua/aspirantu/silabusi-robochi-programi-onp-201-agronomiya.html>, а також у вебсередовищі Moodle (<https://moodle.udau.edu.ua/>). Підсумкові форми контролю знаходять своє відображення в графіку організації освітнього процесу, розкладі та представлена у силабусах та робочих програмах. На сайті УНУС (<http://mkr.udau.edu.ua/timeTable/self>) розміщуються розклади занять (за 10 днів до початку занять). Графіки консультацій оприлюднюються не пізніше, ніж за три дні до їх початку. Графіки підведення заліків і складання іспитів оприлюднюються не пізніше, ніж за місяць до початку екзаменаційної сесії. Зі слів здобувачів, дана інформація своєчасно доводиться до учасників освітнього процесу через ознайомлення з силабусами, робочими програмами та усній формі на початку викладання дисципліни. Опитування внутрішніх стейкхолдерів засвідчило, що здобувачі також отримують консультації викладачів про освітній процес та інформуються щодо освітніх компонентів профільними викладачами усній формі. ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інформаційних ресурсів, потрібних для навчання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час реалізації ОНП має місце поєднання навчання і досліджень відповідно до третього рівня вищої освіти (доктор філософії), спеціальності та цілей ОНП. У ЗВО функціонує ефективно структурована система діяльності Наукового товариства студентів та аспірантів і Ради молодих учених Уманського НУС. Проводяться традиційні міжнародні науково-практичні конференції та конференції молодих вчених (<https://science.udau.edu.ua/ua/conferences.html>, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/13/suchek.pdf>, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/13/pavlishin.pdf>, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/13/leshhenko.pdf>, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/13/krasnoshtan.pdf>, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/13/chmil.pdf>, <https://ovochi.udau.edu.ua/ua/novini/uchast-u-mizhnarodnij-konferencii.html>), що дозволяє здійснити апробацію наукових досягнень здобувачам третього (доктор філософії) рівня освіти. Здобувачі мають можливість опубліковувати свої наукові здобутки в Збірнику наукових праць УНУС (<http://journal.udau.edu.ua/ua/index.html>) та Віснику УНУС (<http://visnykunaus.udau.edu.ua/ua/index.html>), які індексуються в базах Index Copernicus International, Google Scholar, Ulrichsweb, Directory of Open Access Journals та інших. Наукова підготовка здобувачів проводиться в рамках зареєстрованих науково-дослідних тем (<https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/opp/programma-doslidzen-unus-2016-2020.pdf>, <https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/opp/tematika-2019.pdf>, <https://science.udau.edu.ua/ua/novuj-resurs5.html>). Водночас зберігається можливість вільного вибору теми аспірантом за умови її узгодження з науковим керівником (<https://fa.udau.edu.ua/ua/aspirantu/temi-naukovih->

doslidzhen.html) з дотриманням дотичності досліджень та наукових інтересів (<https://fa.udau.edu.ua/aspirantu/temi-naukovih-doslidzhen.html>). Дослідження виконуються здебільшого самостійно під керівництвом наукового керівника.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Викладачі з ОНП оновлюють зміст освітніх компонентів, включаючи у робочі програми навчальних дисциплін найбільш актуальні та новітні наукові досягнення у галузі «Аграрні науки та продовольство» та використовують в освітньому процесі свій власний дослідницький досвід на основі Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в УНУС (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-zyao.pdf>) та Положення про навчально-методичний комплекс дисципліни (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/Polozhennya-pro-navchalno-metodichnijkompleks-disciplini.pdf>). Силабуси та робочі програми згідно оновлюються на початку кожного навчального року з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх компонентів. Зміст корегується також на основі рішень зборів стейкхолдерів факультету агрономії (<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/rozporyadzhennya-radarobotodavciv.pdf>). З ініціативи НПП факультету, з метою поліпшення знань аспірантів і запобігання в їхніх наукових працях академічного плагіату, до змістових модулів ОК «Методологія та організація наукових досліджень» за спеціальністю добавлена відповідна тема, що вирішує це питання 5 тиждів навчання (<https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/ok-3-metodika-i-metodologiya-naukovih-doslidzhen-sillabus.pdf>). При співбесіді з викладачами професором Єщенко В.О. було зазначено, що на основі власних досліджень готується до друку навчальний посібник з методики дослідної справи. Зміст освітніх компонентів урахує найновіші наукові досягнення, до переліку рекомендованої літератури внесено переважна більшість наукових праць за останні 10 років, хоча зустрічаються більш старі видання. Зміст освітніх компонентів ОНП проходить щорічне оновлення за рахунок результатів наукових досягнень, сучасних практик та згідно з наданими пропозиціями (згідно опитування) від здобувачів вищої освіти та стейкхолдерів (<http://surl.li/flrq>). НПП виконується значний обсяг науково-дослідних робіт, проводяться наукові, науково-методичні конференції і семінари, публікуються статті у фахових, галузевих та зарубіжних виданнях, видаються посібники, монографії, рекомендації. Видання в закордонних збірниках біла підтверджена при співбесідах з фокус-групами. За результатами проведених зустрічей з здобувачами та НПП, виявлено достатній рівень задоволеності здобувачів методами навчання та викладання, загалом навчальним процесом, рівнем кваліфікації викладачів і зрозумілістю викладання ними навчального матеріалу.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Викладачі з ОНП оновлюють зміст освітніх компонентів, включаючи у робочі програми навчальних дисциплін найбільш актуальні та новітні наукові досягнення у галузі «Аграрні науки та продовольство» та використовують в освітньому процесі свій власний дослідницький досвід на основі Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в УНУС (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-zyao.pdf>) та Положення про навчально-методичний комплекс дисципліни (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/Polozhennya-pro-navchalno-metodichnijkompleks-disciplini.pdf>). Силабуси та робочі програми згідно оновлюються на початку кожного навчального року з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх компонентів. Зміст корегується також на основі рішень зборів стейкхолдерів факультету агрономії (<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/rozporyadzhennya-radarobotodavciv.pdf>). З ініціативи НПП факультету, з метою поліпшення знань аспірантів і запобігання в їхніх наукових працях академічного плагіату, до змістових модулів ОК «Методологія та організація наукових досліджень» за спеціальністю добавлена відповідна тема, що вирішує це питання 5 тиждів навчання (<https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/ok-3-metodika-i-metodologiya-naukovih-doslidzhen-sillabus.pdf>). При співбесіді з викладачами професором Єщенко В.О. було зазначено, що на основі власних досліджень готується до друку навчальний посібник з методики дослідної справи. Зміст освітніх компонентів урахує найновіші наукові досягнення, до переліку рекомендованої літератури внесено переважна більшість наукових праць за останні 10 років, хоча зустрічаються більш старі видання. Зміст освітніх компонентів ОНП проходить щорічне оновлення за рахунок результатів наукових досягнень, сучасних практик та згідно з наданими пропозиціями (згідно опитування) від здобувачів вищої освіти та стейкхолдерів (<http://surl.li/flrq>). НПП виконується значний обсяг науково-дослідних робіт, проводяться наукові, науково-методичні конференції і семінари, публікуються статті у фахових, галузевих та зарубіжних виданнях, видаються посібники, монографії, рекомендації. Видання в закордонних збірниках біла підтверджена при співбесідах з фокус-групами. За результатами проведених зустрічей з здобувачами та НПП, виявлено достатній рівень задоволеності здобувачів методами навчання та викладання, загалом навчальним процесом, рівнем кваліфікації викладачів і зрозумілістю викладання ними навчального матеріалу.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у програмах навчальних дисциплін на освітній програмі результатів навчання; вони відповідають студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. Поєднання навчання і досліджень реалізується повністю через проведення наукових досліджень здобувачів, участь у конференціях, семінарах тощо. В ЗВО належний рівень інформованості здобувачі вищої освіти стосовно освітнього процесу. Усім учасникам освітнього процесу ОНП своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Здобувачі вищої освіти мають можливість розвивати необхідні компетентності та займатися науковою роботою. НПП підвищують свою кваліфікацію та здійснюють необхідну для ефективного функціонування ОНП методичну і наукову роботу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Експертна група зазначає низький рівень участі здобувачів в міжнародних проектах, тому рекомендує приділити цьому особливу увагу в рамках інтернаціоналізації діяльності. Список джерел і рекомендованої літератури у робочих програмах та силабусах ОНП повинен містити результати наукових досліджень викладачів ОНП. Рекомендовано поширити практику опублікування наукових досліджень у закордонних наукометричних базах та виданнях; розширити місця опублікування результатів наукових досліджень (інші наукові установи). Експертна група рекомендує посилити навчання та викладання методами активного навчання, методи розвитку креативності, критичного мислення тощо, оскільки вони додатково сприятимуть розвитку soft skills, які є затребуваними на ринку праці.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Експертна група зазначає, що форми і методи навчання та викладання за ОНП дають можливість здобувачам досягнути заявлених цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Недоліки можуть бути враховані та виправлені в найближчий час. Зважаючи на сильні сторони та позитивні практики, а також наведені рекомендації, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Агрономія» відповідає рівню В за Критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти регламентується згідно п. 1.8. Положення про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти в УНУС (<https://mon.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/normativni-dokumenty.html>) проводиться на таких рівнях: науково-педагогічний працівник – кафедра – науково-методична комісія факультету – деканат – науково-методична рада університету – ректорат. Згідно Положення про організацію освітнього процесу в УНУС; Положення про академічну успішність в УНУС; Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/about/normativna-baza.html>) та ОНП 201 Агрономія третього (доктор філософії) рівня вищої освіти контрольні заходи у межах ОК в УНУС включають поточно-модульний та підсумковий контроль. До контрольних заходів перевірки досягнення програмних результатів навчання ОНП відносяться: усне опитування, тестування знань та вмінь, консультації для обговорення результатів поточного та проміжного оцінювання. Практикуються тестові комп'ютерні екзамени, здача звітів і захист практичних робіт, рефератів в якості самостійної роботи, проведення дискусій, семінарів та модулів. Форма підсумкового семестрового контролю (екзамен чи залік), визначаються навчальним планом. Форми проведення контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОНП обираються викладачами залежно від особливостей дисциплін та результатів навчання. У робочих програмах навчальних дисциплін, силабусах та системі Moodle наведений розподіл балів за змістовними частинами. У межах дисциплін, що забезпечують професійну підготовку, позитивні оцінки з поточного і підсумкового контролю можуть виставлятися автоматично, якщо здобувачем підготовлені та опубліковані наукові статті у збірниках, які входять до фахових видань та/або видань, які включені до міжнародних наукометричних баз. Алгоритм проведення апеляції

здобувачів вищої освіти щодо оцінки, отриманої під час підсумкового семестрового контролю в Уманському НУС проводиться згідно відповідного Положення (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2020/polozhennya-pro-apelyaciyu.pdf>). Атестація аспірантів проводиться щорічно (один раз в рік). Інформація про форми і строки контрольних заходів та критерії оцінювання доводиться до здобувачів заздалегідь у різних формах: усно, розміщенням на офіційному сайті (<https://fa.udau.edu.ua/ua/aspirantu/rozklad-zanyati.html>), на інформаційних стендах, під час дистанційної форми навчання з використанням соціальних мереж та додатків Zoom, Viber тощо. Результати фокус-групи зі здобувачами показали, що вони мали доступ до всіх необхідних джерел інформації щодо форм оцінювання знань у межах освітніх компонентів, порядку повторного проходження контрольних заходів. Зазначені факти були підтверджені при співбесіді з НПП університету та здобувачами вищої освіти.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти з ОНП «Агрономія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відсутній. Атестація здійснюється у формі публічного захисту дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану. Захист дисертаційної роботи відбувається відкрито та публічно на засіданні спеціалізованої вченої ради. В університеті діють 4 Спеціалізовані вчені ради: Д 74.844.01 - зі спеціальностей 06.01.07 - плодівництво; 06.01.15 - первинна обробка продуктів рослинництва; К 74.844.02 - зі спеціальностей 03.00.12 - фізіологія рослин; 03.00.07 - мікробіологія; 06.01.01 – землеробство; К 74.844.03 - зі спеціальності - 08.00.04 - економіка та управління підприємствами; К 74.844.04 - зі спеціальностей 06.01.06 – овочівництво та 06.01.05 – селекція і насінництво (<https://science.udau.edu.ua/ua/specializovani-vcheni-radi.html>). В Уманському НУС впроваджена система створення та роботи разових спеціалізованих вчених рад (<https://science.udau.edu.ua/ua/razovi-specializovani-vcheni-radi.html>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЗВО визначені чіткі та доступні правила проведення контрольних заходів, чим забезпечується їх об'єктивність. Вони регламентуються п.1.8. Положення про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти (<https://mon.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/normativni-dokumenti.html>), Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-zyao.pdf>). Процедури проведення контрольних заходів для окремих компонентів ОНП регулюється силабусами та робочими програмами навчальних дисциплін (<https://fa.udau.edu.ua/ua/aspirantu/silabusi-roboci-programi-onp-201-agronomiya.html>). Ознайомлення здобувачів з процедурою проведення контрольних заходів відбувається на початку вивчення дисципліни. На сайті (<http://mkr.udau.edu.ua/timeTable/self>) розміщують розклади занять (за 10 діб). Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів ОНП забезпечується системою оцінювання, прописаною у зазначених положеннях. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується рівними умовами для всіх здобувачів, єдиними критеріями оцінки, оприлюдненням строків здачі контрольних заходів. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів є у Кодексі академічної доброчесності (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-unus-2019-1.pdf>), Рекомендаціях для ЗВО щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності (<https://mon.udau.edu.ua/assets/files/normativni/rekomendacii-zvo-sistema-zabezpechennya-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>), Запобігання окремих проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності. Збір інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється у формі он-лайн анкетування (<https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/zvitnist-po-anketuvannyu.html>, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/9/zvit-po-anketuvannyu-zvo-df-201-agronomiya.pdf>) (питання в анкеті № 14, 16-19) та усного опитування. Результати отримані під час анкетування представлені у вигляді доповіді та розміщені на сайті (<https://mon.udau.edu.ua/assets/files/anketi/zvit-po-anketuvannyu-zvo-df-201-agronomiya.pdf>), де зазначено, що здобувачі повністю задоволені системою контрольних заходів і, як висновок, не потребують перегляду. Нарікань при співбесіді із здобувачами щодо контрольних заходів не було. Ознайомившись з результатами опитування здобувачів ЕГ переконалася, що випадків конфліктів інтересів на ОНП не було. Опитування здобувачів показало, що їм надають можливість повторного проходження поточних контрольних заходів, здобувачі та студентське самоврядування позитивно оцінюють об'єктивність екзаменаторів. Під час зустрічі зі здобувачами підтверджено, що випадків оскарження процедури і результатів контрольних заходів на ОНП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність

(насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Згідно опитування стейкхолдерів політика, механізми і процедури дотримання академічної доброчесності є визначеними і зрозумілими: Кодекс академічної доброчесності (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-unus-2019-1.pdf>), Рекомендації для ЗВО щодо розробки і впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності (<https://mon.udau.edu.ua/assets/files/normativni/rekomendacii-zvo-sistema-zabezpechennya-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>), Запобігання окремих проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності. Аналітична записка (<https://mon.udau.edu.ua/assets/files/akademichna-dobrochesnist/analitichna-zapiska.pdf>), Презентація "Академічна доброчесність" (для НПП) (https://mon.udau.edu.ua/assets/files/akademichna-dobrochesnist/akademichna-dobrochesnist_unus.pdf), Академічна доброчесність – обов'язкова умова сучасної освіти (<https://www.udau.edu.ua/ua/news/akademichna-dobrochesnist-obovyazkova-umova-suchasnoi-osviti.html>). Документи, що регламентують політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності (<https://www.udau.edu.ua/ua/about/normativna-baza.html>). Передбачена відповідальність НПП та здобувачів за порушення норм академічної доброчесності, яка передбачена Кодексом академічної доброчесності в р. 5 «Відповідальність за порушення правил та норм академічної доброчесності», с.10-11 (<http://surl.li/flrr>). Під час співбесіди було вказано на проведення роз'яснювальних робіт щодо дотримання академічної доброчесності серед НПП і здобувачів. З метою виявлення проявів академічної недоброчесності регулярно проводяться опитування. Наукові керівники ознайомлюють із Положеннями, які регулюють питання академічної доброчесності, молодих науковців на під час виконання наукових робіт, контролюють та попереджують факти плагіату. Здобувачі зазначили, що вони мають можливість анонімно скористатися Скринькою довіри, яка призначена для інформування щодо проявів академічної не доброчесності. Перевірку на плагіат наукових робіт проводять за допомогою системи виявлення текстових збігів (<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/38.-dogovir-na-plagiat.pdf>) з використанням сервісу Unichек, Постійно поповнюють репозитарій <https://www.udau.edu.ua/ua/news/repozitarij-umanskogo-nus.html> електронних текстів кваліфікаційних робіт. Опитування виявило, що з поняттям «академічна доброчесність» знайомі всі респонденти. ЕГ переконалася, що здобувачі ознайомлені з процедурою перевірки робіт на академічний плагіат і можливими наслідками за негативний результат такої перевірки. Випадків академічної недоброчесності здобувачами зафіксовано не було, тому необхідність у вживанні заходів не виникала. Згідно до запиту були надані документи про роботу системи (<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/perevirka-na-plagiat.pdf>).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання. За ОНП ЗВО забезпечує використання форми атестації, що визначена в проекті стандарту. Чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Стандарти, процедури і політика дотримання академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу. Здійснюється популяризація академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти. У ЗВО діє офіційна система перевірки робіт на доброчесність за допомогою програми «Unichек».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Необхідно приділити увагу щодо дотриманням принципів академічної доброчесності учасників освітнього процесу не тільки дисертаційних робіт, а також статей (різних рівнів), тез, звітів тощо. Рекомендуємо проведення методичних семінарів з техніки написання наукових статей в міжнародні рейтингові видання з дотриманням усіх правил доброчесності та уникнення самоплагіату.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Аналізуючи рівень відповідності критерію 5, контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність експертна група оцінювала кожен з цих елементів окремо з наступним синтезом спільної оцінки за критерієм. Зрештою експертна група прийшла до рівня відповідності «В», враховуючи вагу позитивних практик

серед контрольних заходів та оцінювання здобувачів порівняно та незначними зауваженнями щодо популяризації академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз кадрового складу в цілому засвідчив високий рівень відповідності академічної кваліфікації НПП тим освітнім компонентам, які вони викладають на ОНП. Це, зокрема, відповідність спеціальності 201 «Агрономія», а також іншим спеціальностям (за профілем конкретних дисциплін). Підтвердженням є наявні дипломи про вищу освіту, дипломи про наукові ступені, а також атестати про вчені звання. Аналіз експертною групою даних табл. 2 відомостей самооцінювання з інформацією про досвід роботи та публікації НПП, надані ЗВО резюме викладачів засвідчив відповідність досліджень більшості викладачів формату тих дисциплін, які вони забезпечують на ОНП. Узгодженістю із академічною кваліфікацією викладачів програми також є високі професійні активності НПП згідно чинними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності. Кваліфікація викладачів дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання на ОНП 201 «Агрономія». На зустрічі з академічним персоналом та здобувачами вищої освіти була уточнена інформація щодо підвищення кваліфікації, яка проходить також в межах стажування за кордоном (https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/14/stazhuvannya_sertifikati.pdf, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/14/pidvishhennya.pdf>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

В Уманському національному університеті садівництва розроблено нормативні документи та імплементується інституційна політика щодо процедури конкурсного добору НПП вкладає у відкритому доступі (<https://www.udau.edu.ua/ua/about/normativna-baza.html>): Положення про порядок проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників УНУС, Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників УНУС, Положення про рейтингову систему оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників УНУС. Згідно Положення про проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад НПП УНУС конкурсний відбір проводиться на засадах: відкритості, гласності, законності, рівності прав претендентів, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття посад НПП. Участь у конкурсі мають право приймати особи, які мають повну вищу освіту і за своїми професійно-кваліфікаційними якостями відповідають вимогам, установленим до НПП Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», ліцензійними умовами надання освітніх послуг за відповідним напрямом підготовки й умовам оголошеного конкурсу. При розподілі навчального навантаження за ОНП враховується професійно-кваліфікаційна характеристика, наукова активність і відповідний рівень професіоналізму НПП згідно Ліцензійних умов спеціальності 201 Агрономія. При результаті бесід з НПП виявлено, що процедури конкурсного добору викладачів, у цілому, є прозорими та дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів на заміщення вакантних посад за ОП. Конкурсний відбір проходить засадах демократичності, прозорості та відкритості відповідно до Законів України. Необхідний рівень професіоналізму викладачів ОП забезпечується ліцензійними умовами надання освітніх послуг за відповідною спеціальністю та умовами оголошеного конкурсу, які постійно підвищують професійний і науковий рівень, педагогічну майстерність, забезпечують високий науковий і методичний рівень викладання дисциплін. Університет активно сприяє розвитку викладацької майстерності НПП (https://mon.udau.edu.ua/assets/files/normativni/pedagogichna-majsternist/planzahodiv-spriyannya-rozvitku-vkladackoi-majsternosti-npp-umanskogo-nus_2020.pdf).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Експертна група відзначає, що під час реалізації освітнього процесу ЗВО залучає роботодавців передусім за рахунок організації і проведення практик, а також до участі в екзаменаційних комісіях, рецензуванні ОНП та робіт здобувачів. Між університетом та господарствами підписані договори про співпрацю: Договір про співпрацю А-ТЕРА, Договір про співпрацю Дослідна станція тютюництва НААН, Договір про співпрацю Дослідна станція тютюництва НААН, Договір про співпрацю ННЦ Інститут землеробства НААН, Договір про співпрацю ПСП Еліт, Угода про співпрацю Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Договір про співпрацю Інститут фізіології рослин і генетики НААН, Договір про співпрацю ФГ Кримяне, Договір про співпрацю ФГ Поляна лісова, Договір про співпрацю ФП Магдичансько, Угода про співпрацю ДС тютюництва НААН, Угода про співпрацю ФГ Краснопілка КПВ, Угода про співпрацю ПП Дмитрушки, Угода про співпрацю Світ Лана ОЛВС (<https://fa.udau.edu.ua/ua/srivprasya-z-robotodavcyami.html>). Залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу відбувається через читання лекцій, проведення практичних робіт і практик на підприємствах, в організаціях та установах. Фактів участі представників роботодавців у реалізації освітнього процесу на постійній основі за ОНП не виявлено. Залучення до перегляду освітніх програм відбувається шляхом їх обговорення на

нарадах, круглих столах, а також через електронне листування з гарантом та НПП кафедри. Документальним підтвердженням співпраці є оформлені договори про науково-дослідну роботу, стажування викладачів тощо. Залучення роботодавців до освітнього процесу підтверджено на зустрічі 4, де були присутні: Каленич П.Є, Климович П.В., Калієвський М.В., Прокопчук І.В., Новак Ю.В. Вони засвідчили факти співпраці та їх участі в освітньому процесі, а також які проблеми є на даний час та шляхи їх вирішення з їх точки зору.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Агрономи-практики залучаються до аудиторних занять шляхом проведення відкритих лекцій, семінарів і консультування здобувачів при написанні наукової роботи. Наведена інформація підтверджена і під час зустрічей зі здобувачами, роботодавцями (<https://genetics.udau.edu.ua/ua/novini/u-nas-gosti.html>, <https://crops.udau.edu.ua/ua/novini/vidkrita-lekciya-do-175-richchyauniversitetu.html>, <https://crops.udau.edu.ua/ua/novini/vidkrite-praktichne-zanyattya-v-polovih-umovahvasilya-novaka.html>, <https://crops.udau.edu.ua/ua/novini/provedennya-praktichnogo-zanyattya-nadoslidnih-dilyankah-kafedri-roslinnictva.html>, <https://crops.udau.edu.ua/ua/novini/naukovo-praktichnij-seminar2.html>, <https://crops.udau.edu.ua/ua/novini/naukovij-seminar-ta-vidkrita-lekciya-dlyamajbutnih-agronomiv.html>, <https://crops.udau.edu.ua/ua/novini/viznachni-agrarii-cherkashhini.html>, <https://crops.udau.edu.ua/ua/novini/spivpracya-z-vidomimi-vipusknikami-almamater.html>, <https://crops.udau.edu.ua/ua/novini/bioenergetichni-kulturi-v-suchasnomuroslinnictvi.html>, <https://crops.udau.edu.ua/ua/novini/dosvid-i-znannya-virobnichnikiv-skladovinavchannya.html>, <https://crops.udau.edu.ua/ua/novini/provedennya-spilnih-doslidzen-z-agrariyamipraktikami.html>, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/7/vidkriti-lekcii-genetika.pdf>, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/7/zaluchennya-praktikiv-ekspertivrobotodavciv.-organizaciya-epizodichnih-zanyat-za-2019-r.pdf>). Під час інтерв'ювання роботодавці засвідчили, що вони не долучаються до проведення аудиторних занять на постійній основі. ЕГ вважає, що процедура залучення фахівців-роботодавців до освітнього процесу є, але не на достатньому високому рівні. Документальним підтвердженням зустрічей роботодавців, які також залучаються як професіонали-практики, є ведення окремих протоколів зустрічей представників роботодавців зі здобувачами агрономічного факультету: Протокол засідання проектної групи 10.10.19 (<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-1-spiln-zas-vip-kaf-vid-1-zhovtnya-2019-r.pdf>), Протокол засідання 16.10.18 (<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-1-spilnogo-vid-6-veresnya-2018-roku.pdf>), Протокол засідання 1.10.19 (<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-1-zas-proektnoi-grupivid-10-zhovtnya-2019-roku.pdf>), Протокол засідання 6.09.18 (<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-1-zas-proektnoi-grupivid-16-zhovtnya-2018-roku.pdf>), Протокол засідання 24.1.19 (<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/7/protokol-2-zas-proektnoi-grupi-vid-24-sichnya-2019-r.pdf>), Протокол засідання 15.11.18 (<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-2-zas-proektnoi-grupivid-24-sichnya-2019-r.pdf>), Протокол засідання 14.11.19 (<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-spiln-zas-vip-kaf-vid-14-listopada-2019-r.pdf>), Розпорядження Рада роботодавців <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/rozporyadzhennya-radarobotodavciv.pdf>

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО сприяє постійному підвищенню кваліфікації НПП у сфері їх професійних та наукових інтересів і таким чином забезпечує умови для професійного розвитку співробітників. Колективним договором між трудовим колективом та адміністрацією УНУС (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2020/koldogov-2020-2022.pdf>) на 2020–2022 рр. і Положенням про підвищення кваліфікації та стажування НПП (https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-pro-pidvishhennyakvalifikacii-npp-umanskogo-nus_2019.pdf) чітко встановлені умови щодо проходження не менше одного разу за 5 років стажування (підвищення кваліфікації). Також Положення регламентує часткове або повне матеріальне відшкодування витрат понесених під час проведення стажування. Також встановлені види заохочень, які можна отримати співробітник при отриманні патентів, статей в наукометричних базах тощо. За останні роки підвищення кваліфікації та стажування пройшли: Ямчук П.М. (<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/18.09.20/yamchuk.pdf>), Комісаренко Н.О. (<http://surl.li/flrv>), Єщенко В.О. (<http://surl.li/flrx>), Полторецький С.П. (<http://surl.li/flry>, <http://surl.li/flrz>), Ліщук Р.І. (<http://surl.li/flsb>), Осадча Л.А. (<http://surl.li/flsc>), Господаренко Г.М. (<http://surl.li/flsd>), Карпенко В.П. (<http://surl.li/flse>), Осокіна Н.М. (<http://surl.li/flsf>), Улянич О.І. (<http://surl.li/flsg>). Зазначені факти були підтверджені під час співбесіди. Згідно Положення про рейтингову систему оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників УНУС (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2017/111.pdf>) складається рейтинг викладачів, який фіксує зростання або зниження наукової діяльності НПП. Результати рейтингу затверджуються на засіданні рейтингової комісії (<https://mon.udau.edu.ua/assets/files/normativni/protokol/protokol-n1.pdf>, https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/18.09.20/rejting-unus-2018_2019.pdf), оприлюднюються на факультеті за ОНП ([https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/18.09.20/rejting-2018_2019\(1\).pdf](https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/18.09.20/rejting-2018_2019(1).pdf)). Під час проведення бесід з фокус-групами з числа НПП, а також адмінперсоналом виявлено, що ЗВО, в загальному випадку, сприяє професійному розвитку викладачів за рахунок надання можливості підвищення професійної кваліфікації шляхом стажування в українських та іноземних закладах вищої освіти, науково-дослідних установах та промислових підприємствах, з якими укладено відповідні угоди про співробітництво. В УНУС діють 4 спецради: Д74.844.01 - зі спеціальностей

06.01.07 - плідівництво; 06.01.15 - первинна обробка продуктів рослинництва; К74.844.02 - зі спеціальностей 03.00.12 - фізіологія рослин; 03.00.07 - мікробіологія; 06.01.01 - землеробство; К 74.844.03 - зі спеціальності - 08.00.04 - економіка та управління підприємствами; К 74.844.04 - зі спеціальностей 06.01.06 - овочівництво і 06.01.05 - селекція і насінництво (<https://science.udau.edu.ua/ua/specializovani-vcheni-radi.html>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Експертна група встановила, що в університеті існує система стимулювання розвитку викладацької майстерності за рахунок моніторингу рівня професіоналізму. В УНУС розроблено Положення про рейтингову систему оцінювання діяльності НПП УНУС (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2017/111.pdf>). Проведення рейтингового оцінювання професійної діяльності спрямоване на мотивацію НПП до вдосконалення викладацької, наукової, методичної та організаційної діяльності, підвищення рівня професіоналізму. За результатами рейтингового оцінювання відбувається преміювання НПП за підсумками року в межах наявного фонду оплати праці. Положення про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам УНУС за сумлінну працю, зразкове виконання посадових обов'язків (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2018/polozhennya/Polozh-pro-grosh-vinagor--ped-pracUNUS.pdf>) чітко визначає умови преміювання. Згідно Колективного договору (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2020/koldogov-2020-2022.pdf>) між трудовим колективом та адміністрацією УНУС НПП та інші працівники ЗВО преміюються за опублікування монографій, посібників та статей у виданнях, що цитуються у наукометричних базах Scopus, Web of Science. Ця інформація була підтверджена при співбесіді з головним бухгалтером Уманського НУС Вінник В.І. та працівниками ЗВО. Нематеріальне заохочення відбувається шляхом нагородження грамотами, подяками та дипломами за професіоналізм та науково-педагогічну діяльність. Під час проведення бесід з фокус-групами з числа НПП та адміністративного персоналу виявлено, що НПП проінформовані про можливості заохочення структурних підрозділів університету й окремих викладачів за продуктивну наукову, навчально-методичну та організаційно-виховну роботу.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Достатня відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів цілям та програмним результатам навчання. Процедури добору викладачів є прозорими та публічними. Викладачі систематично проходять курси підвищення кваліфікації та стажування, які підтверджені наданими документами. В Уманському НУС наявна система преміювання НПП (матеріальне та моральне) викладацького складу за підготовку та захист дисертацій, підготовку статей, що включені до міжнародних наукометричних баз даних тощо. Наявна налагоджена система професійного розвитку викладачів через програми підвищення кваліфікації та участь у програмах мобільності. Готовність роботодавців долучатися до участі у навчальному процесі за ОНП на взаємовигідних з університетом умовах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Аналіз свідчить про необхідність проходження за п'ятирічний термін як педагогічного, так і практичного стажування. Рекомендовано звернути увагу на збільшення публікації статей у виданнях, які індексовані наукометричними базами, що рекомендовані МОН, зокрема Scopus або Web of Science в співавторстві згідно наукових робіт із здобувачами вищої освіти. Необхідно розвивати практику більшого залучення фахівців-роботодавців до освітнього процесу, в тому числі до проведення регулярних аудиторних занять.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Після ознайомлення з підтверджуючими документами експертна група зазначає, що недоліки (слабкі сторони) ОПП за критерієм 6 в цілому не вплинули на якість освітнього процесу та не є суттєвими, можуть бути вирішені більшим залученням до реалізації освітнього процесу роботодавців.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

При спілкуванні з адміністрацією ЗВО зазначено, що фінансові ресурси Уманського НУС забезпечені загальним та спеціальним фондом. Матеріально-технічна база (МТБ) закладу представлена на достатньо високому рівні. В університеті функціонують: наукова бібліотека (репозитарій, база даних книгозабезпеченості процесу та електронний каталог, що повністю задовольняє потреби освітньо-наукового процесу; спортивні майданчики, спортивні зали, їдальня, кафе). Для забезпечення освітньо-наукового процесу ОНП «Агрономія» у закладі наявні: навчальні аудиторії, лабораторії, дослідне поле, які оснащені необхідним інструментарієм (<https://youtu.be/yhnWmLJfWf0>, <https://youtu.be/j6ZtyPaaAoM>, <https://youtu.be/p6e9-ste3xI>, <https://youtu.be/ggsiGVr1M4w>, <https://youtu.be/xUurLO89BfU>, (<https://fa.udau.edu.ua/assets/files/portfolio/portfolio-naukova-biblioteka.pdf>, <https://library.udau.edu.ua/pro-biblioteku.html>). ЗВО систематично оновлює МТБ, для проведення агрономічних дослідів закуповує насіння, добрива, ЗЗР, а також сільськогосподарську техніку (<https://www.udau.edu.ua/ua/news/vagome-popovnennya-materialno-tehnichnoi-bazi-umanskogo-nus.html>). У ході дискусії виявлено, що на факультеті агрономії постійно оновлюються прилади та устаткування. Дослідне поле повністю забезпечено технікою, обладнанням та інструментарієм для проведення наукових досліджень. В університеті функціонує веб-середовище Moodle, яке забезпечене навчально-методичними матеріалами з вільним доступом НПП та здобувачів. Фінансові та матеріально-технічні ресурси забезпечують досягнення визначених на ОНП «Агрономія» цілей та ПРН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

При співбесіді з фокус-групами підтверджені факти вільного вибору здобувачами наукового керівника, наукової теми дослідження. Керівники беруть на себе особисту відповідальність за виконання плану досліджень. Здобувач може працювати на кафедрі, а також користуватися культурно-спортивною оздоровчою базою УНУС. Надається аспірантам всі види наукової інформації та консультації провідних вчених ЗВО. НПП та аспіранти мають безоплатний доступ бібліотеки, бібліотечних електронних ресурсів, навчально-методичного забезпечення та спеціалізованої тематичної наукової літератури, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності. Забезпечено вільний доступ до навчальних корпусів, лабораторій, навчальних спеціалізованих аудиторій, дослідного поля, обладнання та устаткування, комп'ютерних класів, спортивних залів. Усі учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до локальної комп'ютерної мережі Internet за технологією Wi-Fi.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Встановлено, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, які навчаються за ОНП. Регулярно, на початку навчального року проводяться інструктажі з усіма здобувачами і персоналом з техніки безпеки життєдіяльності, дотримання правил пожежної безпеки, охорони праці з відповідним записом у журнал. Умови праці відповідають діючим санітарним вимогам. Також ЗВО надається психологічна підтримка служби «Довіри», яка проводить діагностичні заходи щодо морально-психологічного стану здобувачів, а у разі потреби, здійснює індивідуальне консультування. Приймають участь у різних заходах, які організовуються в університеті, долучаються до соціальної активності. Студентське самоврядування забезпечує захист прав і інтересів здобувачів відповідно до своїх повноважень та обов'язків. В період карантину проводилось дистанційне навчання.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Університет створив добрі механізми освітньої, організаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів. Регулярно проводяться семінари, «круглі столи», надаються психологічні та юридичні консультації здобувачам. Функціонує наукове товариство студентів та аспірантів. За потреби надається гуртожиток, харчування, медичне обстеження, а також є можливість для здобувачів з особливими потребами. Аспіранти мають змогу брати участь міжнародних програмах та стажуваннях за кордоном. Пільгові категорії населення мають право на соціальну підтримку та захист. Відділ моніторингу якості освітнього процесу в Уманському НУС проводить on-line анкетування впродовж лютого-серпня 2020 року здобувачів щодо їх задоволеності якості організації навчання, як споживачів освітніх послуг, якості освітніх програм, а саме: змістовним наповненням програми, ефективністю викладання, забезпеченістю освітнього процесу матеріально-технічними, навчально-методичними ресурсами та рівнем їх задоволеності (<https://mon.udau.edu.ua/assets/files/anketi/zvit-po-anketuvannyu-zvo-df-201-agronomiya.pdf>)

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

УНУС забезпечує повноцінне навчання людям з особливими потребами. У ході співбесіди встановлено, що за ОНП осіб з особливими освітніми потребами не навчаються. Незалежно від наявності здобувачів з особливими освітніми потребами адміністрації Уманського НУС здійснює усі необхідні заходи щодо можливості навчання даної категорії осіб. Впроваджується поетапне пристосування приміщень для навчання студентів з особливими потребами в корпусах № 5 та 7 є пандуси, спортивний комплекс, навчально-культурний центр (<https://fa.udau.edu.ua/assets/files/portfolio/portfolio-dlya-inklyuzivnoi-osviti.pdf>). Також надається індивідуальний графік навчання або дистанційне. Люди з особливими освітніми потребами забезпечуються матеріальною допомогою на оздоровлення. Здобувачі, які мають дітей отримують виплату для одержання путівок в дитячі оздоровчі табори та новорічні подарунки від профкому.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В Уманському НУС для здобувачів проводяться зустрічі інформаційно-консультаційного характеру щодо запобігання, прояву та вирішення кризових ситуацій, зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією, тощо. З метою контролю та урегулювання даних питань, а також попередження їх прояву діє постійний контроль. В Університеті для врегулювання конфліктних ситуацій створено спеціально психологічну службу «Довіра» (<https://www.udau.edu.ua/ua/departments/viddili/psichologichna-sluzhba-universitetu/>). Основні труднощі з якими може зустрітись здобувач це адаптація до нового колективу, труднощі у спілкуванні з викладачами чи однолітками, складність в особистих стосунках. Використовується програма електронного курсу «Вирішую конфлікти та будує мир навколо себе» (https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna_serednya_protidialingu/3-programafakultativ.pdf). Також керівництво УНУС готове негайно реагувати на різні проблеми пов'язані з сексуальним домаганням та гендерною нерівністю. Скарги, що пов'язані з дискримінацією, сексуальними домаганнями чи корупцією, у межах реалізації ОНП «Агрономія» не виявлено. Наявна «Скринька довіри», куди можна надавати й надсилати інформацію про факти корупції з боку працівників ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Існуюча матеріально-технічна база в Уманському національному університеті садівництва забезпечує здобувачів всіма необхідними сучасними вимогами у сфері надання освітніх послуг та наукового супроводу з метою підготовки аспірантів. Освітній процес забезпечено навчально-методичними матеріалами, вільним доступом до наукової літератури та електронних ресурсів. Освітнє середовище за ОНП є безпечним для навчання і здоров'я здобувачів ВО, а також задовольняє їх інтереси й потреби. Для аспірантів забезпечено постійну освітню, інформаційну, соціальну та консультативну підтримку з боку закладу вищої освіти, що було зафіксовано під час інтерв'ювання. У ЗВО забезпечено всі необхідні умови для реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами. В університеті діє психологічна служба «Довіра», відсутні прояви дискримінації здобувачів. Заклад забезпечує безоплатний та вільний доступ до всієї інфраструктури, а також до інформаційних електронних ресурсів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Під час спілкування зі здобувачами, аспіранти наголошували, що друк статей в журналі «Вісник Уманського НУС» платний. Рекомендовано установити безоплатний друк статей для аспірантів УНУС у фахових виданнях ЗВО. ЕГ рекомендує посилити інформування аспірантів щодо можливостей зарахування результатів неформальної освіти. Для кращого освоєння практичних навичок здобувачів, факультету необхідно розглянути також можливість впровадження елементів дуальної форми навчання.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ зазначає, що освітній простір, організаційне, інформаційне, навчально-методичне забезпечення та матеріально-технічні ресурси дозволяють якісно готувати здобувачів за спеціальністю 201 «Агрономія», яка відповідає умовам надання освітніх послуг в сфері вищої освіти. дозволяє якісно готувати здобувачів за ОНП. Конфліктні ситуації або скарги, які пов'язані з дискримінацією, сексуальними домаганнями чи корупцією, у межах реалізації ОНП не виявлено, проте існує чітка і зрозуміла політика і процедура їх вирішення. Виявлено достатній рівень задоволеності аспірантів різними видами освітніх послуг з боку університету. Загалом ОНП відповідає Критерію 7 з недовілками, що не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В ЗВО дотримуються таких положень, як порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти в УНУС (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/Polozhennya-pro-poryadok-provedennya-monitoringu-i-kontrolyu-yakosti-osviti.pdf>), також Положення про порядок розробки, затвердження та періодичного перегляду освітньої програми в Уманському НУС (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/osvitni-programi.zip>). У ході роботи в онлайн опитуванні з академічним персоналом, роботодавцями та здобувачами, було встановлено, що всі опитувані ознайомлені з процедурою перегляду програм та чітко їх дотримуються. Кожного року освітньо-наукову програму переглядають та вдосконалюють з урахуванням пропозиції роботодавців, рівнем задоволеності випускників їх працевлаштуванням.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі УНУС залучені до процесу періодичного перегляду освітніх програм шляхом проведення анкетування, періодичного опитування, їх пропозиції беруть до уваги під час перегляду ОНП. На раді молодих вчених здобувачі також висловлюють свою думку та пропозиції стосовно забезпечення якості освіти в університеті. Прохання здобувачів щодо розширення переліку вибіркового освітніх програм підготовки аспірантів за спеціальністю 201 «Агрономія», було винесено на розгляд вченої ради факультету агрономії, які затверджені та реалізовані в 2019-2020 рр. Крім прохання здобувачів стосовно вибіркового освітніх програм, деякі здобувачі висловили під час анкетування своє побажання щодо доцільності розширення методів викладання і збільшення самонавчання та необхідність збільшення практичних занять (<https://mon.udau.edu.ua/assets/files/anketi/zvit-po-anketuvannyu-zvodf-201-agronomiya.pdf>)

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час спілкування з роботодавцями, було зазначено, що вони залучаються до обговорення питань та планування щодо покращення освітніх програм та їх наближення до виробництва. Для роботодавців найактуальніше є питання покращення професійної освіти згідно нинішніх потреб сільськогосподарського виробництва. Постійно відбувається їх моніторинг, вдосконалення та розширення підготовчих баз для практичної підготовки здобувачів (Протокол засідання проектної групи 10.10.2019 - <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-1-spiln-zas-vip-kaf-vid-1-zhovtnya-2019-r.pdf>, Протокол засідання проектної групи 16.10.2018 - <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-1-spilnogo-vid-6-veresnya-2018-roku.pdf>, Протокол засідання проектної групи 01.10.2019 - <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-1-zas-proektnoi-grupivid-10-zhovtnya-2019-roku.pdf>, Протокол засідання проектної групи 06.09.2018 - <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-1-zas-proektnoi-grupivid-16-zhovtnya-2018-roku.pdf>, Протокол засідання проектної групи 29.01.2020 - <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-2-spilnogo-zas-vip-kafvid-15-listopada-2018-roku.pdf>, Протокол засідання проектної групи 24.1.2019 - <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/7/protokol-2-zas-proektnoi-grupi-vid-24-sichnya-2019-r.pdf>, Протокол засідання проектної групи 15.11.2018 - <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-2-zas-proektnoi-grupivid-24-sichnya-2019-r.pdf>, Протокол засідання проектної групи 14.11.2019 - <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/protokol-spiln-zas-vip-kaf-vid-14-listopada-2019-r.pdf>, Розпорядження Рада роботодавців факультету агрономії - <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/rozporyadzhennya-radarobotodavciv.pdf>).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В університеті існує громадської організації «Асоціація випускників та друзів Уманського національного університету садівництва» (<https://www.udau.edu.ua/ua/news/asociazciya-vipusknikiv-ta-druziv-umanskogonus1.html>). Основний їх напрямок є ведення інформаційної бази даних випускників та забезпечення з ними зв'язку. Також на факультеті агрономії є база відгуків роботодавців та випускників. На сайті університету є ресурс «УНУС очима випускників» (<https://www.udau.edu.ua/ua/alumni/unus-ochima-vipusknikiv/>), де за допомогою анкетування, збирається інформація щодо кар'єрного шляху та траєкторій їх працевлаштування за спеціальністю 201 «Агрономія».

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Основний підрозділ ЗВО, на який покладено вчасне реагування щодо виявлення недоліків в освітній програмі, є відділ моніторингу та якості освіти (<https://mon.udau.edu.ua/>). Цим відділом проводиться анкетування викладачів та роботодавців, а також здобувачів. Всі результати анкетування подаються до навчально-методичної ради УНУС. Відділом моніторингу якості освіти було виявлено побажання щодо зміни тематики окремих навчальних дисциплін обов'язкової та вибіркової частини освітньої складової ОНП. Це побажання було враховано шляхом перегляду змісту програм навчальних дисциплін відповідно до рішення вченої ради факультету агрономії.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація освітньо-наукової програми «Агрономія» за третім ступенем вищої освіти проводиться вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час спілкування з усіма фокус-групами, керівництвом університету, з гарантом ОНП можна констатувати, що ЗВО робить прогресивні кроки у напрямі розвитку культури якості здобувачів та готові до її постійного удосконалення. Це також засвідчується в положенні про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в УНУС (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-zyao.pdf>) моніторингу та періодичний перегляд освітніх програм аспірантів; щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти (<https://mon.udau.edu.ua/assets/files/anketi/zvit-po-anketuvannnyu-zvo-df-201-agronomiya.pdf>), результатів цих оцінювань оприлюднюють на сайті університету, запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/plagiat.pdf>). Участь в забезпеченні якості освіти здійснюється всіма стейкхолдерами.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В Уманському НУС здобувачі та роботодавці залучені до процедури періодичного перегляду ОНП та до покращення якості освіти. Побажання та зауваження опитувань розглядається моніторинговою комісією, яка враховує всі пропозиції. В закладі є громадська організація «Асоціація випускників та друзів Уманського національного університету садівництва», в якій ведеться інформаційна база даних випускників та забезпечення з ними зв'язку.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Уманському національному університету садівництва рекомендуємо розширити зв'язки з іншими науковими закладами, як України так і світу для набуття у здобувачів досвіду в аграрній сфері. Рекомендовано розширити методи викладання здобувачам, збільшити години для самонавчання та практичних занять. У викладацькій діяльності більше практикувати сучасні активні форми роботи – ділові ігри, «мозкові штурми» з проблемних питань, дебати/ вікторини, ігри або квести; використовувати сучасні демонстраційні матеріали з Інтернет-мережі тощо, щоб навчання було цікавим і мотивуючим.

Рівень відповідності Критерію 8.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Уманський національний університет садівництва має достатнє забезпечення освітньо-наукової програми, яка знаходиться на високому рівні. Не дивлячись на незначні недоліки, Критерій 8 відповідає вимогам.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час спілкування із здобувачами було встановлено, що діяльність Уманського НУС є публічною та прозорою, запорукою цього є наявність зрозумілих та чітких правил щодо прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу. Нормативно-правові акти, що діють в університеті розміщено на сайті (<https://www.udau.edu.ua/ua/about/normativna-baza.html>), всі бажаючі можуть з ними ознайомитись.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Проект освітньо-наукової програми опубліковано на веб-сайті університету (<https://mon.udau.edu.ua/ua/proekti-osvitnih-program/fakultet-agronomii.html>). Зацікавлені сторони мають можливість подавати до нього пропозиції.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному сайті УНУС розміщена інформація про освітньо-наукову програму (<https://mon.udau.edu.ua/assets/files/osvitni-programi/agronomiya/op-agronomiya/opr-201-agronomiya-doktor-filosofii-2020.pdf>). На сторінці міститься інформація про цілі, програмні результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації програми, освітні компоненти та багато іншого.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

В ЗВО дотримуються вимог щодо прозорості та публічності, зрозумілості та доступності своєї діяльності для зацікавлених сторін. Це дає можливість майбутньому випускникові зробити проінформований, чіткий вибір.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЗВО рекомендовано також розмішувати свою інформацію не лише на сайті закладу, а й в інших мережах такі як наприклад Facebook. Нормативно-правові акти, інформацію про освітньо-наукову програму та іншу інформацію необхідно друкувати в журналах або стендах закладу, що для здобувачів, які не мають доступу до інтернету.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ зауважує, що основний контент прозорості та публічності в ЗВО щодо освітньо-наукової програми є необхідною складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Усі компоненти забезпечують здійснення об'єктивного оцінювання якості освітнього процесу та регламентується діючими положеннями, які розміщені на офіційній веб-сайті закладу у вільному доступі.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам здобувачів, які залучені до процесу формування і оновлення ОНП. Зокрема за пропозицією аспірантів було збільшено тривалість проходження педпрактики. ОНП передбачає відведення 25% кредитів ЄКТС для вільного вибору дисциплін. Перелік дисциплін вільного вибору достатній і враховує різні наукові напрями. Зміст ОНП дозволяє аспірантам повноцінно підготуватись до дослідницької і викладацької діяльності. Науково-асистентська практика включає 10 кредитів ЄКТС. З метою повноцінної підготовки здобувачів до дослідницької діяльності ОНП передбачає: посилену практичну підготовку; роботу із наукометричними базами Scopus/WoS; розвиток умінь та навичок публічних виступів, ведення наукової дискусії. ЕГ встановлено відповідність наукових досліджень здобувачів дисциплінам за ОНП. Так, у здобувача Безверхнього В.В. тема дослідження «Оптимізація елементів технології вирощування часнику ярого в умовах Лісостепу», яка відповідає дисципліні ОК «Адаптивне рослинництво» (<https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/ok-4.-adaptivne-roslinnictvo-sillabus.pdf>) та ВК «Фізіологія польових і овочевих культур» (<https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/vk/vk-4.-fiziologiya-polovih-i-ovochevih-kultur-robocha-programa.pdf>); у здобувача Білокур ЮВ тема «Створення і оцінка вихідного матеріалу для селекції еректоїдних форм кукурудзи», ОК Адаптивне рослинництво (<https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/ok-4.-adaptivne-roslinnictvo-sillabus.pdf>), ВК «Аплікативна генетика та селекція і с/г культур» (https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/vk/vk-9.-aplikativna-genetika-ta-selekcii_s_g-kultur-opis.pdf); у здобувача Калантиря В.О. тема «Ефективність поєднання вапнування та удобрення в польовій сівозміні на чорноземі опідзоленому», яка відповідає дисципліні ОК «Сучасні підходи до управління живленням рослин» (<https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/ok-7.-suchasni-pidhodi-do-upravlinnya-zhivlennya-roslin-sillabus.pdf>), ВК «Охорона і відновлення родючості ґрунтів» (<https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/vk/vk-3.-ohorona-i-vidnovlennya-rodyuchosti-eruntiv-robocha-programa.pdf>); у здобувача Перебори ОП тема «Оптимізація умов вирощування помідора в умовах гідропонних теплиць», яка відповідає ВК «Фізіологія польових і овочевих культур» (<https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/vk/vk-4.-fiziologiya-polovih-i-ovochevih-kultur-robocha-programa.pdf>), ВК «Мікробіологічні основи агротехнологій» (<https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/vk/vk-6.-mikrobiologichni-osnovi-agrotehnologij-robocha-programa.pdf>), у здобувача Чміль ММ: «Ефективність елементів технології вирощування малопоширених рослин родини лободових у Лісостепу», відповідає ОК «Адаптивне рослинництво» (<https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/ok-4.-adaptivne-roslinnictvo-sillabus.pdf>), ВК «Системи технологій в ЕБР» (<https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/vk/vk-7.-sistemi-tehnologij-v-ebr-sillabus.pdf>)

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

Теми наукових досліджень аспірантів ОНП 201 Агрономія проходять обов'язковий розгляд і затвердження на науково-методичних засіданнях кафедр УНУС, а остаточне затвердження – вченою радою УНУС. Теми наукових досліджень здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії плануються у рамках науково-дослідних робіт УНУС, зокрема робіт, що фінансуються із державного бюджету України та ініціативних наукових робіт. Планування наукових досліджень аспірантів відбувається в межах комплексної науково-дослідної роботи конкретної кафедри, що передбачає дотичність напрямів досліджень здобувачів і керівників. На сайті університету зазначені списки аспірантів за роками навчання із назвою тем дисертаційних робіт та їх наукових керівників (вчена ступінь, звання) (<https://fa.udau.edu.ua/ua/aspirantu/temi-naukovih-doslidzhen.html>). Також на запит ЕГ було надано перелік наукових публікацій здобувачів та їх наукових керівників. Інформація про публікації здобувачів на їхніх особистих інтернет-сторінках: Білокур Юлія Віталіївна (1 курс) (<https://genetics.udau.edu.ua/ua/aspiranti.html>), Українець Олександра Анатоліївна (2 курс) (<https://lg.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/ukrainecoleksandra-anatoliivna.html>), Садовський Ігор Сергійович (3 курс) (<https://zem.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/profesorско-vikladackijsklad/sadovskij-igor-sergijovich.html>), Яценко Вячеслав Васильович (4 курс) (<https://ovochi.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/yacenkovyacheslav-vasilovich.html>). Також у відкритому доступі присутній перелік усіх наукових керівників (<https://fa.udau.edu.ua/ua/aspirantu/temi-naukovih-doslidzhen.html>), а кожне прізвище містить посилання на особисту сторінку НПП, на якій крім його якісної характеристики (відповідність п. 30 Ліцензійних умов) розміщена детальна інформація про публікації. ЕГ у ході роботи із наданими інформаційними матеріалами та проведення фокус-груп було підтверджено відповідність наукової діяльності аспірантів напрямкам досліджень наукових керівників.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

У межах ОНП для проведення апробації результатів наукових досліджень в Уманському НУС надаються наступні можливості: видаються (Print, Online) два видання, включених до Переліку наукових фахових видань України за рівнем В (Вісник Уманського національного університету садівництва ISSN 2310-0478 (Online), ISSN 2310-046X (Print) - <http://visnyk-unaus.udau.edu.ua/ua/index.html> та Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва ISSN 2415-8240 (Online), ISSN 0134-6393 (Print) - <https://journal.udau.edu.ua/ua/index.html>) – статтям присвоюють DOI, внесені до баз і систем Index Copernicus, PИИЦ, «eLIBRARY.RU», «Ulrich's International Periodicals Directory», «Google Scholar», «Crossref we use DOIs». Також виходить науково-виробничий журнал «Новини садівництва (<http://novsad.com/>). Щорічно в УНУС проводиться понад 10 наукових, науково-практичних заходів міжнародного та всеукраїнського масштабів (<https://science.udau.edu.ua/ua/plan-provedennya-naukovih-zahodiv-vumanskomu-nus.html>), у яких здобувачі ОНП 201 Агрономія можуть брати участь з метою апробації результатів дисертації (<https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/13/pavlishin.pdf>, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/13/leshhenko.pdf>, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/13/krasnoshtan.pdf>, <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/phd/13/chmil.pdf>, <https://ovochi.udau.edu.ua/ua/novini/uchast-u-mizhnarodnij-konferencii.html>); на факультеті агрономії діють фахові семінари для попередньої експертизи дисертацій здобувачів (<https://crops.udau.edu.ua/ua/novini/fahovij-seminar-zagronomii.html>), науково-практичні семінари для набуття новітнього наукового і виробничого досвіду від потенційних роботодавців (<https://crops.udau.edu.ua/ua/novini/naukovo-praktichnijseminar2.html>). В університеті розроблена система матеріального забезпечення здобувачів: компенсація витрат і преміювання за оформлення свідоцтва про авторське право/патентів; часткова компенсація витрат на публікацію статей, що у виданнях Уманського НУС й таких, що індексуються в Web of Science і Scopus. Інформація про наукові здобутки (статті) висвітлюються на особистих інтернет-сторінках здобувачів (<https://genetics.udau.edu.ua/ua/aspiranti.html>, <https://lg.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/ukrainecoleksandra-anatoliivna.html>, <https://zem.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/profesorско-vikladackijsklad/sadovskij-igor-sergijovich.html>, <https://ovochi.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/yacenkovyacheslav-vasilovich.html>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Міжнародне співробітництво реалізують за різними напрямками з використанням таких форм: студентська і професорсько-викладацької академічна мобільність, участь в міжнародних конференціях, участь у міжнародних проектах. На сьогодні УНУС укладено 19 угод про співпрацю (Господарська академія ім. Ценова, Болгарія, Білоруський аграрний технічний університет, м., Природничий університет, Польща, Державна вища школа імені Папи Яна Павла II в м. Біла Підляська, Польща, Аграрний університет імені Хугона Коллонтая, Польща, Академія імені Якуба з Парадижа, Польща, Мазовецький державний університет Польща, Варшавський університет, Польща, Варшавський університет менеджменту, Польща, Тираспольський аграрно-технічний коледж ім. М.Ф. Фрунзе, Придністровська Молдавська Республіка, Університет прикладних наук, Німеччина, Університет сільського та лісового господарства ім. Менделя, Чеська республіка, Університет Південної Богемії, Монгольський державний сільськогосподарський університет, Варшавський університет природничих наук, Польща, Західно-Чеський Університет Чеська Республіка, Університет Бремен, Німеччина, Університет Пресова, Словаччина збільш ніж 9 країнами (<https://science.udau.edu.ua/ua/naukove-spivrobotnictvo.html>). Наукові керівники та здобувачі приймали участь у міжнародних проектах: к.с.-г.н. І.О.Діордієва і здобувач ОНП В.В. Яценко – участь у проєкті SUAFRI-EPС – Supporting the Uptake of Agri-Food Research Results into Innovation with EPC countries. (ГОРИЗОИТ – 2020); пройшли тренінг здобувачі ОНП Я.О. Бойко, Н.М. Чала – TEMPUS 544524-2013-PL-SMHES «Qualifications Frameworks for Environmental Science at Ukrainian Universities»; к.с.-г.н. В.В. Борисенко, здобувач ОНП І.С. Садовський – участь у грантовому договорі УНУС з Michigan State University (CRDF Global, США); здобувач ОНП С.В. Павлишин пройшов стажування в NAWA Scholar (Wroclaw University of Environmental and Life Sciences). Долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти відбувається через наукових керівників та наукові публікації. У здобувачів є можливість публікації результатів наукових досліджень (іноземною та державною мовами) у двох фахових наукових виданнях УНУС, включених до Переліку наукових фахових видань України за категорією В (Вісник Уманського НУС ISSN 2310-0478 (Online), ISSN 2310-046X (Print) - <http://visnyk-unaus.udau.edu.ua/ua/index.html> та Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва ISSN 2415-8240 (Online), ISSN 0134-6393 (Print) - <https://journal.udau.edu.ua/ua/index.html>) – статтям присвоюють DOI, внесені до баз і систем Index Copernicus, PИИЦ, «eLIBRARY.RU», «Ulrich's International Periodicals Directory», «Google Scholar», «Crossref we use DOIs».

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

У ході дискусії встановлено, що наукові керівники здобувачів, у переважній більшості, є керівниками та відповідальними виконавцями науково-дослідних робіт, що виконуються за планом в УНУС, здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії є виконавцями даної тематики (Тематика наукових досліджень 2016–2020 - <https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/opp/programa-doslidzhen-unus-2016-2020.pdf>, Тематика науково-дослідних робіт 2019 - <https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/opp/tematika-2019.pdf>, Міжнародні наукові та навчально-наукові проекти - <https://science.udau.edu.ua/novyj-resurs5.html>, Гранти, програми, конкурси - <https://science.udau.edu.ua/stipendii-programi-granti.html>). За результатами виконання науково-дослідних робіт постійно публікуються тези, матеріали доповідей, статті, оформлюються результати патентно-ліцензійної роботи (<https://science.udau.edu.ua/vinahidnicka-diyalnist1.html>), інноваційні проекти УНУС: (<https://science.udau.edu.ua/innovacii-ta-vinahodi.html>); унікальні стаціонарні досліді (наприклад, професор Г.М. Господаренко (керівник досліджень і здобувачів ОНП), <https://agrochem.udau.edu.ua/pro-kafedru/naukova-ta-innovacijna-diyalnist.html>) та національні надбання України (наприклад, професор П.Г. Копитко (керівник досліджень і здобувачів ОНП) <https://science.udau.edu.ua/nacionalni-nadbannya.html>), участь у міжнародних проектах (Полторецький С.П.– 544524-2013-PL-SMHES «Qualifications Frameworks for Environmental Science at Ukrainian Universities»).

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Документами, які регулюють питання дотримання академічної доброчесності є Кодекс академічної доброчесності (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-unus-2019-1.pdf>) і Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/plagiat.pdf>) згідно яких здійснюється перевірка наукових робіт. Також постійно поповнюють репозитарій (<https://www.udau.edu.ua/news/repozitarij-umanskogopus.html>) електронних текстів кваліфікаційних робіт. Передбачено дієві процедури для попередження недотримання норм академічної доброчесності. З цього питання регулярно проводяться опитування (<https://mon.udau.edu.ua/anketuvannya.htm>) У ході дискусії з адмінперсоналом з'ясовано, що для учасників освітнього процесу здійснюють: інформування/пропагування про необхідність дотримання принципів та норм академічної чесності, професійної етики шляхом їхнього ознайомлення з Кодексом академічної доброчесності (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-unus-2019-1.pdf>) і Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату ..... (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/plagiat.pdf>) шляхом розповсюдження інформації: Рекомендації для ЗВО щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності (<https://mon.udau.edu.ua/assets/files/normativni/rekomendacii-zvo-sistema-zabezpechennya-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>), Запобігання окремих проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності. Аналітична записка (<https://mon.udau.edu.ua/assets/files/akademichna-dobrochesnist/analitichna-zapiska.pdf>), Презентація «Академічна доброчесність» (https://mon.udau.edu.ua/assets/files/akademichna-dobrochesnist/akademichna-dobrochesnist_unus.pdf) та Академічна доброчесність – обов'язкова умова сучасної освіти (<https://www.udau.edu.ua/news/akademichna-dobrochesnist-obovyazkova-umova-suchasnoi-osviti.html>); проведення тренінгів з академічного письма, етики та доброчесності, із захисту прав інтелектуальної власності, (<https://genetics.udau.edu.ua/novini/akademichna-dobrochesnist.html>). Для здобувачів це відбувається на ОК «Методологія та організація наукових досліджень» тема8 «Імплементация принципів академічної доброчесності в освітнє та наукове середовище»: <https://fa.udau.edu.ua/assets/files/20-20-2020/phd/ok-3.-metodika-i-metodologiya-naukovih-doslidzhen-sillabus.pdf> У ході спілкування з НПП виявлено, що їх ознайомлюють із Положеннями, які регламентують процедури академічної доброчесності, здобувачів на усіх етапах виконання НДР, контролювати та попереджувати факти академічного плагіату. Здобувачі зазначили, що вони можуть анонімно скористатися «Скринькою довіри». Для перевірки текстів на доброчесність заключено договір з ТОВ«Антиплагіат» <https://crops.udau.edu.ua/assets/files/protokoli/38.-dogovir-na-plagiat.pdf>

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Здобувачі вищої освіти за ОНП мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію, максимально орієнтовану на їхні наукові інтереси; Розвинена матеріально-технічна база Уманського НУС; близькість розташування та наявність малогабаритної техніки; Доступ до інформаційних ресурсів для пошуку наукової інформації через бібліотеку, доступ до інформаційних ресурсів баз даних Scopus та Web of Science; Висококваліфікований кадровий склад викладачів, які мають значні наукові здобутки, професійний досвід; Збалансованість ОНП за загальними і спеціальними компетентностями, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження; ОНП передбачає ґрунтовну підготовку до викладацької діяльності (теоретичну та практичну); Представленість результатів наукових досліджень викладачів у міжнародному науковому середовищі, участь закордонних конференціях, публікації результатів досліджень у виданнях Scopus та Web of Science тощо. Фахово-орієнтовані дисципліни викладаються у спеціалізованих лабораторіях, здобувачі мають вільний доступ до інфраструктури університету. Стандарти, процедури і політика дотримання академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Не високий рівень співпраці з іноземними партнерами в проведенні спільних наукових проєктів, очних конференцій. Експертна група рекомендує ввести у науково-асистентську практику здобувачів можливість проведення її на базі інших навчальних. Запровадити практику запрошення представників компаній задля проведення лекцій, тренінгів для академічного персоналу і здобувачів, що розробляють новітні ІТ технології (програманне забезпечення) та обладнання, яке дозволить покращити методику досліджень, аналіз отриманих даних тощо.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ОНП відповідає науковим інтересам здобувачів ОНП. Аспіранти безпосередньо залучені до формування, перегляду і оновлення ОНП. Напрямки наукової діяльності керівників відповідають темам досліджень аспірантів. Керівники аспірантів регулярно беруть участь у виконанні НДР. ЗВО створює можливості для інтернаціоналізації вищої освіти і академічної мобільності аспірантів завдяки співпраці із зарубіжними ЗВО. ЗВО забезпечує регулярну апробацію наукових досліджень аспірантів через проведення конференцій, семінарів, виданні статей в двох збірниках наукових праць УНУС тощо. Запроваджено обов'язкове щорічне звітування аспірантами за результатами навчального року. Здобувачі мають безкоштовний доступ до лабораторій, сучасного обладнання, дослідних полів, бібліотеки, комп'ютерного класу тощо. Особлива увага у ЗВО приділена питанням академічної доброчесності: проводиться перевірка наукових робіт на плагіат, розроблено Кодекс академічної доброчесності УНУС, та Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в Уманському НУС. Здобувачі демонструють достатній рівень обізнаності щодо питань академічної доброчесності.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Констатуємо, що гарант та група забезпечення ОНП Агрономія в Уманському НУС на достатньому рівні забезпечити та організували роботу експертної групи з використанням технічних засобів відеозв'язку, у т.ч. – присутність всіх запрошених учасників фокус-груп. Це, в свою чергу, забезпечило дотримання погодженої програми дистанційного візиту ЕГ з проведення акредитаційної експертизи. Окремо слід наголосити на ввічливому і толерантному ставленні до наших запитань, до членів ЕГ, поважних і відомих вчених, корифеїв агрономічної науки УНУС, які є НПП та науковими керівниками аспірантів за цією ОНП. ЕГ вчасно і оперативно надавали всі запитовані документи. Ознайомлення з матеріально-технічною базою теж відбулось на достатньому рівні. Усі учасники підтримували конструктивний діалог і доброзичливу атмосферу, що дозволило отримати необхідну інформацію для експертизи ОНП. Загальне враження від дистанційної акредитаційної експертизи ОНП Агрономія за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти в Уманському НУС є позитивним.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	В

Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	B
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	B

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Шатковський Андрій Петрович

Члени експертної групи

Лавренко Сергій Олегович

Хіміч Маргарита Олегівна